

Årsberetning 2019

**Intern Revision og
Databeskyttelsesrådgiveren**

Årsberetning 2019

FORORD

Intern Revision er etableret i overensstemmelse med Borgerrepræsentationens beslutning af 22. februar 2008 (BR 87/08).

Intern Revision udarbejder efter afslutningen af hvert regnskabsår en årsberetning til Borgerrepræsentationen om Intern Revision og Databeskyttelsesrådgiverens virksomhed.

Årsberetningen forelægges Borgerrepræsentationen med en indstilling fra Revisionsudvalget efter forud indhentet erklæring fra Økonomiudvalget. Beretningen er tilgængelig på Intern Revisions hjemmeside.

God fornøjelse med beretningen.

København den 26. februar 2020

Jesper Andersen

Revisionschef & Databeskyttelsesrådgiver
Københavns Kommune

Årsberetning 2019

INDHOLD

ÅRET 2019	4
REVISIONSUDVALGETS TILSYN MED INTERN REVISION	7
EKSTERN REVISIONS VURDERING AF INTERN REVISION	8
INTERN REVISIONS UAFHÆNGIGHED	8
SEKRETARIATSBETJENING AF REVISIONSUDVALGET	8
UDFØRT ARBEJDE	9
Finansiell, juridisk kritisk, operationel revision	10
Særlige undersøgelser	10
Tværgående rådgivning og bistand	10
2019 I TAL	11
Ressourcer	11
Regnskab	13

Årsberetning 2019

ÅRET 2019

Intern Revision er etableret som en uafhængig funktion, der refererer og rapporterer direkte til det politiske niveau. Den administrative ledelse udarbejder handleplaner i forhold til de kritiske forhold, som revisionen rapporterer om, som ligeledes forelægges politikkerne. Herudover har kommunen nedsat et Revisionsudvalg og etableret en whistleblowerordning. Det er samlet set væsentlige elementer, der kan medvirke til at forhindre og opdage uregelmæssigheder i kommunen.

Sådan er det ikke alle steder. 2019 har været et år, hvor medierne løbende kunne rapportere om skandaler i det offentlige. Ordet svindel har været nævnt adskillige gange, og for det meste har ledelsen og intern revision også været omtalt. Desværre har omtalen meget handlet om, at den interne revisions budskaber ikke blev taget tilstrækkeligt alvorligt, og at politikkerne ikke blev tilstrækkeligt orienteret af ledelsen.

På trods af gode tiltag i Københavns Kommune kan det ikke udelukkes, at kommunen rammes af besvigelsessager. Der vil erfaringsmæssigt altid være medarbejdere, som prøver, om det er muligt at omgå kontrolforanstaltningerne. Kommunen har mange og komplekse systemer med en tilsvarende kompleks rettighedsstyring, hvilket indebærer en risiko. Derfor er det en vigtig del af Intern Revisions arbejde at påse, at forvaltningerne har identificeret risiciene ved anvendelse af opkrævnings- og udbetalingssystemer, etableret funktionsadskillelse og udført de nødvendige interne kontroller effektivt. Det har vi også i 2019 rapporteret om.

Det er ledelsens ansvar, at der er tilrettelagt et velfungerende internt kontrolsystem. Dette indebærer, at det overordnede kontrolmiljø og de organisatoriske rammer understøtter et velfungerende ledelses- og kontrolsystem. Det betyder, at der på de enkelte aktivitetsområder skal være beskrevet og implementeret interne kontroller, som reducerer risikoen for væsentlige fejl og uregelmæssigheder til et acceptabelt niveau. Det har Intern Revision stort fokus på, og det vil også fremover være et indsatsområde.

På to andre væsentlige områder er der identificeret en øget risiko., Det er dels indtægter, herunder opkrævning af takster og dels udbetaling af tilskud til eksterne aktører.

I 2019 har implementering af kommunens "Cirkulære for indtægter" været et revisionsområde i to forvaltninger. Indtægterne skal kortlægges, lovligheden skal kontrolleres, takster genberegnes m.v. Intern Revision rapporterer løbende om dette og følger forvaltningernes arbejde hermed, og de resterende forvaltninger vil ligeledes blive underlagt en revision af indtægtsområdet.

Tilskud til eksterne aktører og kommunens kontrol med, at tilskuddet er anvendt formålet, eller at modtagerne opfylder betingelserne for at modtage tilskuddet, har ligeledes være et indsatsområde i 2019. I den forbindelse er der konstateret tilskudsmodtagere, som ikke efterlever kommunens regler og betingelser. Intern Revision har bistået forvaltningerne med at undersøge

Årsberetning 2019

og belyse de konkrete forhold. Det er så op til forvaltningerne at vurdere, om der er tale og "sjusk" eller fusk".

Det er kun sjældent vanskeligt at afgøre dette, men i de tilfælde, hvor der er tale om fusk, bør det få alvorlige konsekvenser for tilskudsmodtagerne, og politianmeldelse bør altid foretages, hvis der er tale om bevidst snyd med offentlige midler.

Intern revision som profession bliver regelmæssigt udfordret i forhold til at skulle skabe mere værdi, samtidig med at funktionen ofte skal kæmpe for sin eksistensberettigelse i organisationen. Interessenter kræver effektivitet i det arbejde intern revision bidrager med, en bedre rådgivning omkring processer og kontroller, en større grad af indsigt, en tydeligere stillingtagen til findings og en bedre forståelse af det fremtidige risikolandskab. Samtidig er der en forventning om, at der skal kunne ageres hurtigt og fleksibelt. Med andre ord, omgivelserne stiller store krav til intern revision, og det gør vi også selv. Vi har også i 2019 modtaget mange henvendelser fra forvaltningerne om regnskabs- og revisionsmæssige spørgsmål, og vi søger aktivt dialogen med forvaltningerne, tværgående faglige fora m.v.

GDPR eller databeskyttelse har generelt fyldt meget i offentligheden, og mange oplever måske også en nervøsitet og frygt for overtrædelser. Københavns Kommune behandler mange personoplysninger, også mange følsomme personoplysninger, og borgerne skal grundlæggende kunne have en begrundet tillid til kommunens håndtering heraf. Derfor skal der være en vis kontrol med anvendelsen og beskyttelsen af personoplysningerne. Uden kontrol vil der ellers være tale om blind tillid og dermed en øget risiko for den registrerede (borgere og ansatte). Kontrol koster, og det er penge, der kunne gå til andre vigtige områder. Derfor er det vigtigt, at kommunen har en risikobaseret tilgang til databeskyttelse, og at de ressourcer, som politikkerne allerede har bevilget til området, anvendes hensigtsmæssigt. Det er i praksis en vanskelig opgave. Databeskyttelsesrådgiveren har i sin Statusrapport for 2019 anført, at Københavns Kommune fik og stadig har et godt udgangspunkt i forhold til at efterleve de regler for behandling af personoplysninger, der er fastsat i Databeskyttelseslovgivningen. Det anføres ligeledes, at der er forhold, som skal forbedres. B.l.a. at det er uklart, hvordan ansvarsfordelingen mellem mit, dit og vores ansvar udmøntes i operationelle handlinger i organisationen, og hvor mange ressourcer der reelt anvendes på databeskyttelse, og endelig at der er behov for en samlet koordinering af indsatsen i kommunen.

På baggrund heraf er der ultimo 2019 igangsat et større koordineringsarbejde mellem forvaltningerne og Databeskyttelsesrådgiveren med fokus på b.l.a. funktionsbeskrivelser, risikovurderinger, rådgivning og tilsyn. Databeskyttelsesrådgiveren indgår meget aktivt som rådgiver i det arbejdsfællesskab, der søges etableret, for at sikre en betryggende beskyttelse af de registreredes data på tværs af forvaltningerne fremover.

Slutteligt skal whistleblowersager, som Intern Revision modtager fra Borgerrådgiveren nævnes. Flere whistleblowere har haft behov for at pege på forhold af økonomisk karakter, som man mente, der burde kigges nærmere på. Henvendelserne er på baggrund af en konkret vurdering af

Årsberetning 2019

revisionschefen, undersøgt enten af forvaltningernes egen ledelse eller af Intern Revision. Det har fungeret godt, og det er vurderingen, at ordningen er et vigtigt redskab til at sikre en ordentlig forvaltning af de økonomiske ressourcer i kommunen.

Med uafhængighed, integritet og høj faglig kvalitet som vores særkende, vil Intern Revision og Databeskyttelsesrådgiveren fortsætte arbejdet med at bidrage med transparent og troværdig information og kompetent rådgivning. Intern Revision og Databeskyttelsesrådgiveren tager ikke ledelsesmæssige beslutninger og påtager sig dermed ikke ledelsesmæssige ansvar, med risiko for efterfølgende selvrevision, men kan godt indgå som deltager i en projektstruktur ledet af forretningen. Under hensyntagen til ovenstående bør det være muligt at udnytte funktionernes kompetencer og dermed høste alle fordelene herved uden at gå på kompromis med standarder for uafhængighed og objektivitet.

Det kan være vanskeligt at vurdere, hvad der skaber værdi i fremtiden. Derfor må vi i samarbejde med vores opdragsgiver opstille en hypotese for, hvad de to funktioners interesser vil opfatte som værdiskabende.

I 2020 er Intern Revisions hypotese for værdiskabende aktiviteter i ikke prioriteret rækkefølge:

- Bistå Deloitte med lovpligtig revision
- Løse de opgaver som er fastlagt i den af Revisionsudvalget godkendte revisionsplan for 2020
- Følge op på tidligere afgivne revisionsbemærkninger og kritiske forhold i revisionsrapporter
- Rådgive forvaltningerne om regnskabs- og revisionsmæssige spørgsmål
- Understøtte den organisatoriske implementering af KVANTUM
- Sikre/påse fremdriften i forvaltningernes arbejde med ledelsestilsyn herunder implementering af standardiserede procesbeskrivelser
- Løbende varetage egen driftsundersøgelser, WB sager m.v.

I 2020 er Databeskyttelsesrådgiverens hypotese for værdiskabende aktiviteter i ikke prioriteret rækkefølge:

- Medvirke til at implementere anbefalingerne som anført i Statusrapport om Københavns Kommunes arbejde med databeskyttelse 2019.
- Afslutte legal compliance projekt for ca. 200 selvejende institutioner og overgå til almindelig drift

REVISIONSUDVALGETS TILSYN MED INTERN REVISION

I henhold til Revisionsregulativet for Københavns Kommune § 21 skal Revisionsudvalget føre tilsyn med den Interne Revisions virksomhed. Tilsynet varetages blandt andet med udgangspunkt i Funktionsbeskrivelsen for Intern Revision. Revisionsudvalget har i 2019 modtaget og behandlet information og dokumentation for alle Intern Revisions revisionsfaglige forhold samt forhold omkring Intern Revisions øvrige virksomhed. I al væsentlighed er følgende anvendt som grundlag for tilsynet:

- *Revisionsplan 2019 for Intern Revision samt løbende ændringer hertil*
- *Gennemførte revisioner og opfølgingsrevisioner*
- *Væsentlige konsulentydelser*
- *Administration af kontrakt med ekstern revisor, herunder uafhængighedsvurderinger vedr. ekstern revisors konsulentopgørelser*
- *Årsberetning for Intern Revision*
- *Intern Revisions kvartalsprognoser og årsregnskab*

Revisionsudvalget har udtrykt tilfredshed med Intern Revisions arbejde i 2019 og har herunder vurderet, at Intern Revisions uafhængighed har været intakt.

Intern Revision, Finansielt Team og Team Særlige Undersøgelser

EKSTERN REVISIONS VURDERING AF INTERN REVISION

Intern Revision har i lighed med tidligere år haft et tæt samarbejde med den eksterne revision, Deloitte, herunder har Intern Revision via lovpligtige/finansielle revisioner og forvaltningsrevisioner bidraget til den samlede revision af Københavns Kommune.

Den eksterne revision har udtrykt tilfredshed med samarbejdet og revisionsresultatet og har herunder vurderet, at Intern Revisions uafhængighed har været intakt.

INTERN REVISIONS UAFHÆNGIGHED

Intern Revision er etableret som en uafhængig enhed, der administreres direkte under Borgerrepræsentationen. Intern Revision refererer til Borgerrepræsentationen via Revisionsudvalget. Organiseringen skal sikre, at Intern Revision kan forsyne Borgerrepræsentationen, udvalgene og den administrative ledelse med objektive og uafhængige vurderinger af, om forvaltningen af kommunens økonomiske midler sker på en hensigtsmæssig måde.

Intern Revisions observationer og risikovurderinger skal således være upåvirket af eksempelvis ledelsesmæssige eller politiske dagsordner. Intern Revision har derfor en forpligtelse til løbende at evaluere og vurdere, hvorvidt Intern Revisions uafhængighed ikke blot er formel, men også er reel.

Det er Intern Revisions vurdering, at uafhængigheden har været intakt i 2019.

SEKRETARIATSBETJENING AF REVISIONSUDVALGET

Intern Revisions sekretariatsbetjening har fulgt revisionsudvalgets forretningsorden, herunder er praktiske forhold løbende afstemt med formanden for revisionsudvalget, Lars Weiss og næstformand Jens Kjær Christensen.

Udvalgets mødeaktivitet har været fastlagt for hele året og har omfattet 10 ordinære møder. Dagsordener og beslutningsprotokoller er udsendt og godkendt som foreskrevet. Alle revisionsudvalgets beslutninger er truffet på grundlag af formelle indstillinger med nødvendige bilag.

Mødeplaner, dagsordner og beslutningsprotokoller er formidlet til alle i kommunen via kommunens intranet på samme vis, som Intern Revisions årsplaner, rapporter, beretninger m.v. er formidlet.

Som fast punkt på revisionsudvalgsmøderne redegør Intern Revision for alle udførte revisioner samt øvrige faglige aktiviteter.

Årsberetning 2019

Revisionsudvalget 2019:

Lars Weiss
Formand

Jens Kjær Christensen
Næstformand

Klaus Mygind

Badar Shah

Sofie Seidenfaden

Mette Annelie Rasmussen

Jens-Kristian Lütken

UDFØRT ARBEJDE

Opgaver er i overvejende grad fastlagt i Intern Revisions årsrevisionsplan, der er behandlet og godkendt af Revisionsudvalget, herunder eventuelle ændringer til revisionsplanen.

Eventuelle nye forhold vurderes af Intern Revision i forhold til risiko og væsentlighed, og hvorvidt der bør gennemføres en egentlig revisionsundersøgelse og en ændring til revisionsplanen. I så fald følges den revisions- og rapporteringsproces, der er fastlagt af Borgerrepræsentationen i den vedtagne Funktionsbeskrivelse for Intern Revision. Alternativt håndteres henvendelsen som rådgivning og/eller bistand, der afrapporteres i en rapport, power point, et notat eller pr. mail.

Revisionsrapporter indeholder observationer, risikovurderinger samt forvaltningens handlingsplaner. Endvidere indeholder rapporterne Intern Revisions anbefalinger, der kan anvendes som inspiration til forvaltningens handlingsplaner. Alle rapporter fremsendes til den ansvarlige forvaltning samt til Revisionsudvalget. Rapporter sendes desuden til Økonomiforvaltningen til eventuel videre foranstaltning over for Økonomiudvalget - som følge af udvalgets lovpligtige indseende med de økonomiske og almindelige administrative forhold inden for alle kommunens administrationsområder.

Finansiell, juridisk kritisk, operationel revision

- ✓ TVÆR - Opfølgning revisionsbemærkninger 2017
- ✓ Årsregnskabsrevision (Balancerevision) 2018
- ✓ Årsregnskabsrevision (Løn) 2018
- ✓ TVÆR - Anlægsregnskaber 2018
- ✓ ØKF - Vederlag politikere 2018
- ✓ Erklæring på refusionsopgørelse, tjenestemandspensioner vedr. kommunalreformen og lærerpensioner 2018
- ✓ SUF - Selvejende institutioner - Regnskab 2018
- ✓ KK - Revision af lønområdet 2019
- ✓ KK - Revision af Regnskabsføring, forretningsgange og interne kontroller 2019

Særlige undersøgelser

- ✓ ØKF - Vurdering af omkostningseffektivitet i Koncern IT
- ✓ KK - Smarte investeringer
- ✓ KK - Whistleblowersager
- ✓ TMF - Opfølgning Fortovsordningen
- ✓ KFF - Stevnsgade Basketball
- ✓ KFF - Implementering af bestemmelserne i Cirkulære for indtægter
- ✓ KFF - Gennemgang af udvalgte foreningers medlemstilskud
- ✓ KK - Evaluering af Kvantum
- ✓ ØKF- KK samlerapport og forvaltningsrapporter Ledelsestilsyn 2018
- ✓ KK - Compliance indkøb
- ✓ TMF - Opfølgning byggesagsgebyrer

Tværgående rådgivning og bistand

- ✓ TMF - Budgetanalyse
- ✓ ØKF - Principper for takstberegninger
- ✓ ØKF - Overførselssagen 2018/2019

Årsberetning 2019

- ✓ ØKF - Månedlig opfølgning på problemområder 2019 - Risikolisten
- ✓ IR - Uddannelse "Train til Trainers, End 2 End-processer"
- ✓ 40 mindre konsulent- / rådgivningsopgaver
- ✓ Mindre kundehenvendelser

Observatør i følgende større permanente eller ad hoc styregrupper:

- ✓ IT-Kreds
- ✓ Styregruppe betryggende kontrolmiljø i KK
- ✓ Styregruppe Evaluering af KVANTUM Økonomisystem
- ✓ Styregruppe IGA-projektet
- ✓ TMF - Styregruppe, Genberegning af takster, budgetanalyse m.v.

2019 I TAL

Ressourcer

Ultimo 2019 er der samlet 16 stillinger fordelt på Intern Revision og Databeskyttelsesrådgiveren. Opnormering af medarbejdere i databeskyttelsesrådgiverfunktionen, medarbejdere på deltid og plustid samt vakance i 2019 har medført, at årets opgaver er løst med 16,2 årsværk. Ændring i den gennemsnitlige lønudgift kan henføres til de ændringer i personalesammensætningen og almindelig lønfremskrivning.

Lønudgift regnskab (1.000 kr.)			Personale regnskab (Årsværk)			Gennemsnitlønudgift pr. Årsværk (1.000 kr.)		
2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
9.739	10.635	11.367	15	15	16	669	694	703

Personalesammensætningen udgør ultimo 2019.

- ✓ 1 Revisionschef/Databeskyttelsesrådgiver
- ✓ 6 Senior managers
- ✓ 4 Revisorer
- ✓ 5 Databeskyttelsesrådgivere

Databaseskyttelsesrådgiveren, DPOKK Team og DPOSI Team

En medarbejderomsætning svarende til 2-3 medarbejdere pr. år er tilfredsstillende, og Intern Revision finder det positivt, hvis medarbejdere søger udfordringer i andre stillinger i Københavns Kommune. I 2019 har der været 3 fratrædelser, hvoraf 2 er gået på pension, og en er søgt uden for kommunen.

Sygefravær har i 2019 udgjort samlet 78 dage, hvilket svarer til ca. 5 dage pr. årsværk. Dette vurderes som tilfredsstillende i forhold til målsætningen på max. 6 dage pr. årsværk.

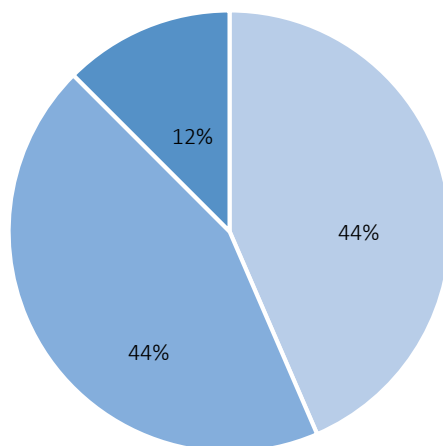
Sygefravær pr årsværk			
	2017	2018	2019
Sygefravær	2,7	4,0	4,9

Der planlægges med 1.320 timer pr. medarbejder til at udføre de konkrete revisions- og rådgivningsopgaver. I 2019 var det samlede timebudget 13.170 timer. Timebudgettet vedrørende Databaseskyttelsesfunktionen var 5.280 timer.

Der er i 2019 leveret 12.956 timer fordelt på de 3 hovedopgaver. Databaseskyttelsesrådgiverfunktionen har anvendt 7.080 timer, der i overvejende grad er anvendt til at videreføre compliancearbejdet i kommunen samt igangsætte legal compliance projektet for kommunens selvejende institutioner.

Fordeling af Intern Revisions anvendte ressourcer (timer) i forhold til de 3 hovedopgaver på revisionsområdet i henhold til funktionsbeskrivelsen ser ud som følger:

Fordeling af Intern Revisions opgaver for 2019

- Finansiell, juridisk kritisk, operationel revision
- Særlige undersøgelser
- Tværgående rådgivning og bistand

50% af timerne var budgetteret på finansiell, juridisk kritisk, operationel revision og 38% af timerne på særlige undersøgelser. Det faktiske forbrug viser, at der er forbrugt flere timer på særlige undersøgelser, hvilket kan henføres til omprioriteringer i opgaverne i løbet af 2019. 18% af de forbrugte timer kan henføres til Tværgående rådgivning og bistand, hvilket er i overensstemmelse med det budgetterede.

Regnskab

Driftsregnskab 2019 omfatter løn og øvrige driftsudgifter for Intern Revision (bevilling 1030), udgift til ekstern revisor til lovpligtig revision (bevilling 1050) samt pulje til udvidet forvaltningsrevision (bevilling 1040).

Bevilling	Vedtaget budget	Korrigeret budget	Regnskab	Afvigelse
<i>Service (1.000 kr.)</i>				
Bevilling 1030 Intern Revision	11.093	16.434	15.430	1.004
Bevilling 1040 Pulje til udvidet revision	1.500	1.500	1.500	0
Bevilling 1050 Ekstern Revision	2.514	2.514	2.456	58
I alt	15.105	20.446	19.384	1.062

Årsberetning 2019

Tabel 1 viser budget og forbrug for de tre bevillinger 1030, 1040 og 1050. Det samlede mindreforbrug er på 1.062 t.kr.

Mindreforbruget kan væsentligst tilskrives to forhold. På bevillingen Intern Revision kan et mindreforbrug på 836 t.kr. tilskrives vakante stillinger, som er genbesat primo 2020. Samtidig er der et mindreforbrug på 168 t.kr. vedrørende complianceprojektet for selvejende institutioner. Midlerne er i lighed med 2018 søgt overført via overførselssagen som "Lov- eller kontraktmæssigt bundne midler," idet projektets gennemførelse er forudsætning for, at Databeskyttelsesrådgiveren kan leve op til de aftaler, der er indgået med de selvejende institutioner. På bevillingen Ekstern Revision er der desuden et mindreforbrug på 58 t.kr.